

1

EL SENYOR SHERLOCK HOLMES

El senyor Sherlock Holmes, el qual, excepte en aquelles ocasions gens insòlites en què es passava tota la nit en vetlla, tenia el costum de llevar-se tardíssim al matí, era assegut a taula a l'hora d'esmorzar. Jo m'havia quedat dret damunt la catifa de davant la llar de foc i em vaig ajupir per recollir el bastó que la visita de la nit anterior s'havia deixat. Era una vara de fusta massissa i de bona qualitat, amb el puny en forma de bulb i del tipus conegut com a Penang lawyer. Just a sota el puny, hi tenia un bon cercol de plata, de gairebé quatre dits d'amplària, on hi havia gravada la següent inscripció: «A James Mortimer, MRCS, dels companys del CCH*», i la data «1884». Era exactament la mena de bastó que els metges de capçalera d'abans solien portar: distingit, ferm i digne de confiança.

—I bé, Watson, què me'n dieu?

* MRCS: *Member of the Royal College of Surgeons*, «Membre del Reial Col·legi de Cirurgians», és a dir, llicenciat en Medicina.
CCH: Inicials del Charing Cross Hospital, al barri de Westminster (Londres).

Holmes era assegut d'esquena a mi i jo no li havia donat cap indicatiu que li permetés saber què era allò que m'ocupava en aquells moments.

—Com heu sabut què feia? Em fareu creure que teniu ulls al clatell.

—No, però, si més no, tinc una cafetera de plata molt ben enllustrada al meu davant —va dir—. Però, digueu, Watson, què deduiu del bastó del nostre visitant? Com que hem tingut la mala sort de no poder veure'l i com que desconeixem completament quin és el motiu que el va empènyer a venir, aquest record que ens ha deixat accidentalment és d'una gran importància. A veure si examinant-lo podeu descriure'm l'home que el portava.

—Diria —vaig començar, seguint en la mesura que m'era possible el mètode del meu company— que el doctor Mortimer és un metge d'edat avançada que gaudeix d'una bona reputació i que s'ha guanyat el respecte d'aquells qui el coneixen, ja que li han regalat aquest bastó com a mostra de la seva estimació.

—Correcte —va dir Holmes—. Excel·lent!

—També crec que és molt probable que es tracti d'un metge rural que faci bona part de les visites a peu.

—Què us ho fa pensar?

—Doncs que aquest bastó, per bé que originàriament era força elegant, està tan tronat que em costa d'imaginar-me'l a les mans d'un metge de ciutat. La punta de ferro està molt desgastada, de manera que és evident que el deu haver fet servir força,

—Un bon raonament —va dir Holmes.

—I, d'altra banda, tenim això dels «companys del CCH», que deu voler dir Club dels Caçadors de Vés-a-saber-on, que deu ser el local social dels caçadors del poble, a algun dels quals deu haver atès, i aquest, en senyal d'agraïment, li ha ofert aquest petit obsequi.

—Realment, Watson, us heu superat vós mateix —va dir Holmes, tot tirant la cadira enrere i encenent una cigarreta—. Us he de confessar que en tots els relats en què tan amablement heu narrat les meves petites proeses, generalment heu menystingut les vostres pròpies habilitats. Potser no sou brillant, però sens dubte de vegades aporteu llum. Hi ha persones que, tot i no estar dotades de geni, tenen l'admirable capacitat d'estimular les altres. He d'admetre, estimat amic, que us he d'estar molt agraït.

Mai no m'havia afalagat d'aquesta manera i he de reconèixer que les seves paraules em van omplir de satisfacció, ja que tot sovint m'havia ferit amb la indiferència que mostrava davant de la meva admiració envers ell i dels meus intents per divulgar els seus mètodes. D'altra banda, m'enorgullia pensar que començava a dominar els seus procediments, ja que la manera com els havia posat en pràctica havia merescut la seva aprovació. Em prengué el bastó dels dits i l'inspeccionà durant uns minuts. En acabat, amb una expressió a la cara que revelava el seu interès, deixà la cigarreta i s'acostà a la finestra, on va començar a examinar de nou el bastó, aquest cop amb una lupa.

—Interessant, però elemental —va dir mentre tornava

cap al seu cantó preferit del sofà—. Certament, el bastó presenta alguns indicis que ens serveixen de base per fer diverses deduccions.

—Que m'ha passat per alt alguna cosa? —vaig preguntar, amb to altiu—. Confio que no se m'hagi escapat res d'important.

—Em sap greu dir-vos, benvolgut Watson, que gairebé totes les conclusions que n'heu tret eren errònies. Si us he de ser franc, quan us he comentat que m'estimlàveu, el que volia dir és que, sovint, les vostres equivocacions m'han conduït a la veritat. En aquest cas en particular, però, no aneu del tot errat. Aquest home, efectivament, és un metge de poble i ha de caminar força.

—Així, doncs, tenia raó.

—Fins aquí, sí.

—Però si això és tot...

—No, no, benvolgut Watson, no és tot... ni de bon tros. Per exemple, jo m'inclinaria a pensar que és més probable que un metge rebi un obsequi dels membres d'un hospital que no pas dels d'un club de caçadors, i si aquest hospital porta les inicials «CC» al davant, les paraules «Charing Cross» et vénen al cap immediatament.

—Podria ser.

—És el més probable. I si partim d'aquesta hipòtesi de treball, tenim una nova base des d'on començar la reconstrucció del nostre visitant desconegut.

—Molt bé, doncs. Suposant que «CCH» siguin les inicials del «Charing Cross Hospital», quines altres

conseqüències en podem treure?

—Em sembla que són prou evidents! Ja coneixeu els meus mètodes, oi? Doncs, apliqueu-los!

—L'única conclusió que em sembla òbvia és que, abans d'anar-se'n al camp, aquest home havia exercit de metge a la ciutat.

—Em sembla que ens podríem aventurar una mica més. Mireu-vos-ho així: ¿en quina ocasió us sembla més probable que li fessin un present com aquest? ¿Quan es devien aplegar els seus amics per tal d'oferir-li una prova de la seva bona voluntat? És obvi que va ser en el moment en què el doctor Mortimer va deixar de treballar a l'hospital per exercir la medicina pel seu compte. Sabem que li han fet un regal i que ha canviat l'hospital de la ciutat per una feina al camp. A partir d'aquí, doncs, ¿seria portar massa lluny les nostres deduccions si suposem que li van donar el regal en ocasió d'aquest canvi?

—Sembla prou lògic.

—Ara bé, ja us deveu haver adonat que no podia haver format part del personal de l'hospital, ja que només un metge ben acreditat a Londres podria haver ocupat un lloc com aquest, i si fos així, no hi hauria renunciat per anar-se'n a viure al camp. Així doncs, què era aquest home? Si treballava a l'hospital però no formava part del personal, només podia ser un metge o un cirurgià intern..., tot just devia haver acabat l'últim curs de carrera. I va deixar l'hospital ara fa cinc anys; hi ha la data al bastó. O sigui que el vostre seriós metge de capçalera d'edat avançada es volati-

litza, benvolgut Watson, i al seu lloc hi apareix un xicot de menys de trenta anys, afable, despistat i gens ambiciós, propietari d'un gos al qual té un gran afecte i que, si fa no fa, descriuria com més gran que un terrier i més petit que un mastí.

Vaig riure, incrèdul, mentre Sherlock Holmes, arrepat al sofà, expulsava rodonetes de fum que s'enlairaven oscil·lant cap al sostre.

—Respecte a aquest últim punt, no tinc cap manera de comprovar-ho —vaig dir—, però, si més no, no és gens difícil d'esbrinar alguns detalls sobre l'edat i l'activitat professional d'aquest home.

Vaig agafar el Directori de Metges del prestatge on tenia la meua reduïda biblioteca de medicina i em vaig posar a buscar el nom. Hi havia uns quants Mortimer, però només un podia ser el nostre visitant. Vaig llegir-ne l'hospital en veu alta.

Mortimer, James, MRCS, 1882, Grimpen, Dartmoor, Devon. Cirurgià intern de l'Hospital de Charing Cross del 1882 al 1884. Guanyador del premi Jackson de Patologia Comparada amb l'assaig titulat *És la malaltia una revisió?* Membre corresponent de la Societat Sueca de Patologia. Autor de «Alguns fenòmens de l'atavisme» (*Lancet*, 1882) i «És veritat que progressem?» (*Journal of Psychology*, març del 1883). Metge titular de les parròquies de Grimpen, Thorsley i High Barrow.